

Uchwała Nr 5/2025
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie
lubuskim
z dnia 12 maja 2025 r.

**w sprawie podjęcia stanowiska Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w województwie lubuskim dotyczącego nieprawidłowej wykładni przez
PFRON warunków ustawowych, jakie muszą spełnić pracodawcy
zatrudniający osoby niepełnosprawne w celu uzyskania dofinansowania
do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego
Funduszu Osób Niepełnosprawnych**

Na podstawie art. 50 ust. 1 i art. 42 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2232 z późn. zm.), uchwala się co następuje:

§ 1. Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w województwie lubuskim podejmuje stanowisko dotyczące warunków, jakie muszą spełnić pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne w celu uzyskania dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie lubuskim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w województwie lubuskim


Henryk Maciej Woźniak

Załącznik do uchwały nr 5/2025
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w województwie lubuskim z dnia 12 maja 2025 r.

Stanowisko

Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie lubuskim

z dnia 12 maja 2025 r.

**dotyczące nieprawidłowej wykładni przez PFRON warunków ustawowych, jakie muszą
spełnić pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne w celu uzyskania
dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego
Funduszu Osób Niepełnosprawnych**

W związku z treścią art. 26a ust. 1, ust. 1a¹ pkt 3), ust. 1a², art. 2 pkt 4a) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zwanej dalej „ustawa” (Dz. U. z 2024 r., poz. 44), oraz art. 29 ust. 1, ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497), zwanej dalej „ustawą SUS” Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w województwie lubuskim zwraca się o pilne ustalenie i ujednolicenie wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, dotyczących warunków jakie muszą spełnić pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne w celu uzyskania dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Ponadto, celowym będzie doprowadzenie do zmian w tych przepisach, w celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych, nadmiernego wykonywania przez PFRON sankcji przewidzianych w powołanym przepisie art. 26a ustawy i tym samym wyeliminowania sytuacji, w których pracodawcy spełniający warunki uzyskania takiego finansowania, nie uzyskują go albo spotykają się z żądaniami jego zwrotu. Przypomnieć należy przy tym o konieczności szanowania przez organy administracji państwowej, fundamentalnej dla ochrony praw i swobód obywatelskich, zasady działania na podstawie i w granicach prawa. Praktyka PFRON jest tym bardziej niezrozumiała, że aktualnie trwa wielka publiczna debata zmierzająca, poprzez deregulację prawa, do zapewnienia przez administrację państwową partnerstwa i stabilnych warunków funkcjonowania pracodawców i obywateli.

Aktualna sytuacja oznacza w praktyce **żądanie przez PFRON zwrotu uprzednio wypłaconych przez pracodawców wynagrodzeń osobom niepełnosprawnym, wskutek pozbawionej prawnych i racjonalnych przesłanek, interpretacji przepisów, stwarza przy tym realne zagrożenie dla tego szczególnego sektora gospodarki, a w konsekwencji dla kontynuowania aktywności zawodowej oraz rehabilitacji zdrowotnej tysięcy**

pracujących osób niepełnosprawnych. Przy takim scenariuszu, długofalowe negatywne skutki dla rynku pracy, dla budżetu państwa oraz dobrostanu zdrowotnego osób niepełnosprawnych, łatwo sobie wyobrazić.

Państwowy Fundusz Osób Niepełnosprawnych przyjmuje, iż przedsiębiorcy, którzy zawarli z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych umowę o rozłożenie należności z tytułu składek na raty nie spełniają warunku poniesienia kosztów płacy, tj. w tym przypadku składek płatnych na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w terminach wynikających z przepisów prawa (art. 26s ust. 1a¹ pkt 3 ustawy), pomimo że jak wynika z art. 29 ust. 5 Ustawy ZUS w przypadku odroczenia terminu płatności należności z tytułu składek lub rozłożenia należności na raty uznaje się, że płatnik składek nie posiada zadłużenia z tytułu należności z tytułu składek, a więc nie można uznać, że przedsiębiorca taki pozostaje w zwłoce z zapłatą tych należności, a więc tym samym nie ma podstaw do przyjęcia, że nie spełnia powyższego warunku uzyskania dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z jednolitą sądową wykładnią art. 26a ust. 1a¹ pkt 3 i ust. 1a² ustawy, wymóg poniesienia kosztów płacy określony w art. 26a ust. 1a¹ pkt 3 ustawy, dotyczy kosztów płacy, w tym składek odprowadzanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za osoby niepełnosprawne, a nie także za pracowników pełnosprawnych. Jednakże PFRON weryfikując spełnienie przez pracodawców warunku poniesienia kosztów płacy, tj. w tym przypadku składek płatnych na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w terminach wynikających z przepisów prawa (art. 26a ust. 1a¹ pkt 3 ustawy) bierze pod uwagę terminowość wywiązywania się z zapłaty składek odprowadzanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od wszystkich pracowników danego przedsiębiorcy, w tym również pracowników pełnosprawnych, co stoi w oczywistej sprzeczności z powołanymi przepisami prawa.

W ramach czynności sprawdzających w zakresie spełnienia przez pracodawców warunku poniesienia kosztów płacy, tj. w tym przypadku składek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w terminach wynikających z przepisów prawa (art. 26a ust. 1a¹ pkt 3 ustawy), PFRON zwraca się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z zapytaniami w tym przedmiocie i dokonuje oceny na podstawie otrzymywanych od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpowiedzi, w których zawierane są daty księgowania wpłat na poczet należności z tytułu składek płatnych na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a nie daty rzeczywiście dokonanych wpłat, które w przypadku przedsiębiorców mających zawarte układy ratalne z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych różnią się istotnie, ze względu na zasady rozliczania wpłat wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 września 2017 r., co skutkuje w wielu przypadkach, niezasadnym przyjęciem przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, że składki te zostały poniesione z naruszeniem terminów.

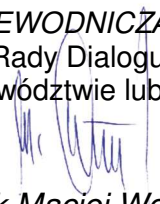
Zaznaczyć należy, że jeżeli układ ratalny zostanie podpisany z ZUS oznacza on, że jest w pełni zgodny z przepisami Unii Europejskiej w zakresie udzielania pomocy publicznej. Układ ratalny na nowo określa kwoty i terminy zapłaty obje tych nim należności ZUS. Zatem, z uwagi na wiążący charakter układu ratalnego, PFRON nie ma prawa podważać skutków zawarcia układu ratalnego tak długo jak nie zostanie on wypowiedziany przez ZUS.

Czynności sprawdzające w zakresie spełnienia warunków uzyskania dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, przeprowadzane przez PFRON często wiążą się ze wstrzymaniem wypłaty tego dofinansowania na długi okres czasu, nawet kilku miesięcy, co ma istotne negatywne skutki w zakresie zdolności płatniczych, pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, kalkulujących te dofinansowania jako regularne, comiesięczne wpływy. W związku z tym konieczne jest ustalenie krótkich terminów przeprowadzania takich czynności i blokowania wypłaty dofinansowań, tym bardziej że sprowadzają się one do sprawdzenia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych stanu rozliczeń danego pracodawcy, co przy poziomie informatyzacji tych procesów nie powinno trwać dłużej niż kilka dni.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kwestionuje prawo pracodawców do uzyskania pomocy na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 1) ustawy za cały okres objęty umową zawartą na podstawie art. 32a ustawy, w przypadku niespełnienia przez pracodawcę warunku określonego w § 13 ust. 2 pkt 2) lit. c) Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 18 lipca 2023 r. w sprawie pomocy finansowej udzielanej pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej lub pracodawcom będącym przedsiębiorstwami społecznymi ze środków PFRON (Dz. U. z 2023 r. poz. 1573) tylko w jednym kwartale roku kalendarzowego, pomimo że taki sposób postępowania nie jest uzasadniony w świetle powołanych regulacji prawnych.

Wobec zaistniałej sytuacji, WRDS w województwie lubuskim uważa za niezbędne podjęcie pilnej interwencji przez sprawującego nadzór nad PFRON-em ministra właściwego ds. pracy i polityki społecznej oraz osób niepełnosprawnych. Nadto, ze względu na naruszenie zasady praworządności oraz znaczenie gospodarcze i społeczne powyższego problemu, także Prezesa Rady Ministrów z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 148 pkt 5 Konstytucji RP, koordynuje on i kontroluje prace członków Rady Ministrów oraz jest zwierzchnikiem służbowym pracowników administracji rządowej zgodnie z art. 148 pkt 6 Konstytucji RP.

PRZEWODNICZĄCY
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w województwie lubuskim


Henryk Maciej Woźniak

Otrzymują:

1. Pan Donald Tusk, Prezes Rady Ministrów,
2. Pani Agnieszka Dziemianowicz-Bąk, Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
3. Pan Łukasz Krasoń, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
4. Rada Dialogu Społecznego,
5. Komisje Sejmu i Senatu RP właściwe ds. polityki społecznej i osób niepełnosprawnych:
 - 1) Sejmowa Komisja Polityki Społecznej i Rodziny,
 - 2) Senacka Komisja Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej.